

Часопис / Journal

◇ **Е К О Н О М И К А П О Љ О П Р И В Р Е Д Е** ◇
◇ *E c o n o m i c s o f A g r i c u l t u r e* ◇

Основан 1954. године / Established 1954

Издавачи / Publishers

Научно друштво аграрних економиста Балкана, Београд
The Balkan Scientific Association of Agrarian Economists
Институт за економику пољопривреде, Београд (Србија)
Institute of Agricultural Economics, Belgrade
Академија економских наука, Букурешт (Румунија)
Academy of Economic Studies, Bucharest (Romania)

Главни и одговорни уредник / Editor in Chief

Проф. др Милан Р. МИЛАНОВИЋ

Уређивачки одбор / Editorial Board

др Зорица ВАСИЉЕВИЋ	Prof. Dojo ARSENOVIĆ, Ph.D., Faculty of Agriculture, East Sarajevo, BiH
др Бранислав ВЛАХОВИЋ	Prof. Ioan DAVIDOVICI, Ph.D., Institute for Agriculture Economy, Bucharest, Romania
др Владимир ГРБИЋ	Tomaš DOUCHA, Ph. D., Research Institute of Agricultural Economics, Prague, Czech Republic
др Милан Р. МИЛАНОВИЋ	Prof. Margaret LOSEBY, Ph. D., Facolta di Agraria-Dipartimento DECOS, Viterbo, Italy
др Радован ПЕЈАНОВИЋ	Prof. Mile PESHEVSKI, Ph. D., Faculty for Agricultural Science and Food, Skopje, Macedonia
др Весна ПОПОВИЋ	Др Алевтина ЛИТВИНОВА АЛЕКСАНДРОВНА, Волгоградская государственная сельскохозяйственная академия, Российская Федерация
др Симо СТЕВАНОВИЋ	Prof. Sandor SOMOGY, Ph.D., Faculty for Agricultural Science, Keszthely, Hungary
др Жаклина СТОЈАНОВИЋ	Prof. Jernej TURK, Ph.D., University of Maribor, Faculty of Agriculture, Slovenia
др Данило ТОМИЋ	
др Драго ЦВИЈАНОВИЋ	
др Миладин ШЕВАРЛИЋ	

Лектор / Lecturer

Ана ПЕТРОВИЋ

Адреса уредништва / Editorial office

БЕОГРАД, Волгина 15; тел/факс (+381) 11/ 2972-848; E-mail: iepbgdvu@eunet.yu
Belgrade, Volgina 15; tel/faks (+381) 11/ 2972-858; E-mail: iepbgdvu@eunet.yu

UDC 338.43:63

YU ISSN 0352-3462

ЕКОНОМИКА ПОЉОПРИВРЕДЕ
ECONOMICS OF AGRICULTURE

55.

Београд, јануар-март, 2008. године
Belgrade, January-March, 2008

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ / *EDITORIAL COUNCIL*

мр Душан АНТОНИЋ	Агробанка, Београд
др Зоран БИНГУЛАЦ	Факултет за пословне студије, Вршац
др Богдан БУЛАТОВИЋ	Биотехнички институт, Подгорица
др Биљана ВЕЉКОВИЋ	Агрономски факултет, Чачак
др Снежана ЂЕКИЋ	Економски факултет, Ниш
др Милутин ЂОРОВИЋ	Пољопривредни факултет, Београд
др Ђорђи ЂОРЂЕСКИ	Факултет за пољопривреду и исхрану Скопље
др Драгић ЖИВКОВИЋ	Пољопривредни факултет, Београд
др Ковиљко ЛОВРЕ	Економски факултет, Суботица
др Мирослав МАЛЕШЕВИЋ	Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад
Viktor MANOLE, Ph.D.	Academy of Economic Studies, Bucharest Romania
др Петар МАРКОВИЋ	Редовни професор у пензији, Београд
др Небојша НОВКОВИЋ	Пољопривредни факултет, Нови Сад
др Зоран ЊЕГОВАН	Економски институт, Београд
др Христивоје ПЕЈЧИЋ	Пољопривредни факултет, К. Митровица
др Перо ПЕТРОВИЋ	Институт за међународну политику и привреду, Београд
др Горан ПОПОВИЋ	Економски факултет, Бања Лука
др Михајло РАДИЋ	Редовни професор у пензији, Београд
др Вељко РАДОЈЕВИЋ	Међународна менаџерска академија, Нови Сад
др Јеремија СИМИЋ	Редовни професор у пензији, Београд
др Јонел СУБИЋ	Институт за економику пољопривреде, Београд
мр Олга ЧУРОВИЋ	Индустријско биље, Нови Сад

Белешке / Notes

Тираж:

250 примерака

Штампарија:

DIS PUBLIC, Д.О.О., Београд, Браће Јерковић 111/25,
тел./факс: 011/39-79-789

**ЕКОНОМИКА
ПОЉОПРИВРЕДЕ**

САДРЖАЈ

М. Bran, М. Stefan TECHNOLOGICAL ACTIONS FOR PROMOTING A DURABLE AGRICULTURE	1
Р. Пејановић, Д. Милић ИНВЕСТИЦИЈЕ У ПОЉОПРИВРЕДУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	9
Д. Marius Voicilas FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN ROMANIA BEFORE EU ACCESSION	21
М. Дробац ЗНАЧАЈ ФАКТОРА ПРОИЗВОДЊЕ У МЕРЕЊУ ПРОДУКТИВНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ (ТЕОРИЈСКИ АСПЕКТ)	33
М. Штрбац ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНКА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	43
Б. Влаховић, В. Родић, З. Поповић ИСТРАЖИВАЊЕ СНАБДЕВЕНОСТИ ТРЖИШТА ПАСТЕРИЗОВАНИМ И МАРИНИРАНИМ ПОВРЋЕМ	53
В. Поповић, М. Миловановић, Д. Томић ПОДРШКА ПОЉОПРИВРЕДИ И РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ У ФУНКЦИЈИ СМАЊЕЊА СИРОМАШТВА У СРБИЈИ	69
П. Вуковић, Н. Цецић, Д. Цвијановић РУРАЛНИ ТУРИЗАМ КАО ОКОСНИЦА ТУРИСТИЧКОГ РАЗВОЈА БРЧКО ДИСТРИКТА	83
Б. Михаиловић, В. Параушић, З. Симоновић СПОРАЗУМ ЦЕФТА КАО ФАКТОР УНАПРЕЂЕЊА АГРОПРИВРЕДЕ СРБИЈЕ	93
Приказ монографије НИВО И СТРУКТУРА ИНТЕРНЕ ПОДРШКЕ ПОЉОПРИВРЕДИ СРБИЈЕ У ПРОЦЕСУ ПРИСТУПАЊА СТО И ЕУ	103
Документи НАУЧНО ДРУШТВО АГРАРНИХ ЕКОНОМИСТА БАЛКАНА	107
Обавештења Evropski projekt BALKANSKA AGROPREHRAMBENA MREŽA (BAFN)	137

**ECONOMICS
OF AGRICULTURE**

CONTENT

M. Bran, M. Stefan TECHNOLOGICAL ACTIONS FOR PROMOTING A DURABLE AGRICULTURE	1
R. Pejanović, D. Milić INVESTMENTS INTO THE AGRICULTURE OF REPUBLIC OF SERBIA	9
D. Marius Voicilas FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN ROMANIA BEFORE EU ACCESSION	21
M. Drobac SIGNIFICANCE OF PRODUCTION FACTORS IN PRODUCTIVITY MEASUREMENTS IN AGRICULTURE (Theory aspects)	33
M. Štrbac ENVIRONMENTAL PERFORMANCE EVALUATION	43
B. Vlahović, V. Rodić, Z. Popović MARKET SUPPLY OF PASTEURIZED AND MARINATED VEGETABLE	53
V. Popović, M. Milovanović, D. Tomić SUPPORT TO AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT IN FUNCTION OF DECREASING POVERTY IN SERBIA	69
P. Vuković, N. Cecić, D. Cvijanović RURAL TOURISM BASE OF TURIST DEVELOPMENT IN THE BRČKO DISTRIKT	83
B. Mihailović, V. Paraušić, Z. Simonović CEFTA AGREEMENT AS A FACTOR OF IMPROVEMENT IN SERBIAN AGRO-ECONOMY	93
Review of the book LEVEL AND STRUCTURE OF INTERNAL SUPPORT TO SERBIAN AGRICULTURE IN REGARD TO WTO AND EU ACCEDING PROCESS	103
Documents BALKAN SCIENTIFIC ASSOCIATION OF AGRARIAN ECONOMISTS	107
Reporting European Project BALKAN AGRO FOOD NETWORK (BAFN)	137

TECHNOLOGICAL ACTIONS FOR PROMOTING A DURABLE AGRICULTURE

Professor Mariana Bran¹, e-mail: mariana_bran2004@yahoo.com
Senior lecturer Marcela Ştefan¹,

¹ Academy of Economic Studies Bucharest, Faculty of Agro-food and Environmental Economics, Piata Romana, no.6, District 1, Bucharest, Romania, 004021 3191900

Abstract: Sustainable agriculture means viable economical technologies, on a long period. Within this context, it attends to maintain and improve the physic environment, the resistance at external pressures, to gratify the population demand for food, to ensure for agricultural producers economic and social welfare. In the crop production, combining rationally and scientific the species, we can contribute to the improvement of those deteriorate areas by various factors. The real agriculture development involves a cautious administration of resources and environment.

Key words: sustainable agriculture, viable technology, resources' administration

ТЕХНОЛОШКЕ АКЦИЈЕ ЗА ПРОМОЦИЈУ ОДРЖИВЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Mariana BRAN¹,
Marcela ŞTEFAN¹

¹Academy of Economic Studies Bucharest Faculty of Agro-food and Environmental Economics, Piata Romana, no.6, District 1, Romania

Абстракт. Одржива пољопривреда подразумева економску способност развоја технологије, у дужем периоду. У том контексту, она се брине за поправку и побољшање физичког окружења, отпорност према спољним притисцима, задовољење потреба становништва у исхрани, обезбеђењу економске и социјалне добробити пољопривредних произвођача. У производњи усева, комбиновањем рационалног и научног, можемо допринети побољшању оних средина код којих су идентификована погоршања путем различитих фактора. Развој пољопривреде у правом смислу укључује обазривост у администрирању изворима и животном средином.

Кључне речи: одржива пољопривреда, способност развоја технологије, администрирање изворима

ИНВЕСТИЦИЈЕ У ПОЉОПРИВРЕДУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Др Радован Пејановић¹, редовни професор,
Дипл. инг. Драган Милић¹, сарадник у настави

¹Департаман за економику пољопривреде и социологију села, Пољопривредни факултет,
Универзитет у Новом Саду

Резиме: Аутори разматрају проблематику инвестиција на макро нивоу, тј. На нивоу Републике Србије у десетогодишњем периоду (1996–2005). Анализирају се инвестиције и капитални коефицијент у привреди и пољопривреди, односно однос инвестиција и душтвеног производа. Анализирана је структура инвестиција по областима улагања и периоду улагања. Статистички су обрађени званични годишњи подаци. Посматрани период је подељен у два подпериода: 1996–2000. и 2001–2005. године. Први период се знатно разликује од другог периода, иако оба периода имају заједничку карактеристику: диспропорцију у погледу узимања од пољопривреде и улагања у ту производњу.

Кључне речи: пољопривреда, инвестиције, капитални коефицијент

INVESTMENTS INTO THE AGRICULTURE OF REPUBLIC OF SERBIA

Radovan Pejanović¹, Ph.D,
Dragan Milić¹, researchesher, e-mail: mdragan@polj.ns.ac.yu

¹Department of agricultural economics and rural sociology, Faculty of Agriculture, Novi Sad

Summary. Authors are considering problem of investments on the macro level e.g. on the level of Republic of Serbia in a ten-year period (1996-2005). Investments and capital coefficient in industry and agriculture are analised, in other words the ratio between the investments and public production. Structure of investments by domains of investments and public production has been presented. Official annual data have been statistically processed. The period in matter has been devided into two sub-periods: 1996-2000 and 2001-2005. The first period is significantly different from the second one, although both of the have common characteristic: disproportion in terms of taking from the agriculture and investing into this kind of production.

Key words: agriculture, investments, capital coefficient.

FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN ROMANIA BEFORE EU ACCESSION

Dan Marius Voicilas¹, PhD, e-mail: mariusv@k.ro

¹Institute of Agricultural Economics-Bucharest, Romanian Academy

Abstract: In a world of globalization, the capital plays a very important role and will conduct our life with a deeper influence, in the next years. Among different forms of investments, foreign capital and foreign direct investments (FDI) seem to be the most dynamic and advantageous for sides, investors and receivers. For many years, Romania did not have a good image on the international market, in the eyes of the investors and played an insignificant role in the “FDI World Equation” at the regional level (about 6% from regional FDI). For the foreign investors, the general climate of the economy was not the best in attracting strategic investments and that was the main barrier against economic development. During the transition period, in Romania have developed different concepts concerning investment policy and the role of the foreign capital in the future economic stability, in pre-accession period and after the accession into European Union (EU). Unfortunately, the present economic state still suffers of the lack of poise because, our decision-makers showed us a totally lack of consistency with grave negative effects on the next decision steps, as we will see in this study.

Key words: Romania, Investments, Accession

**ЗНАЧАЈ ФАКТОРА ПРОИЗВОДЊЕ У МЕРЕЊУ
ПРОДУКТИВНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ
(ТЕОРИЈСКИ АСПЕКТ)**

Др Милорад М. Дробац ¹, доцент, е-mail: bochar_48@yahoo.com

¹ Факултет за правне и пословне студије, Нови Сад

Абстракт: Аутор у свом раду сагледава теоријски аспект значаја фактора производње у мерењу укупне продуктивности у пољопривреди, истовремено указујући на проблеме који су овде веома присутни и комплекснији него у осталим делатностима материјалне производње. Природни фактори производње у пољопривреди наглашено утичу на укупну продуктивност. О томе су писали многи аутори са жељом да дођу до адекватног концепта израчунавања индикатора продуктивности. Развој процедуре за израчунавање индикатора агрегатне продуктивности у пољопривреди темељи се на израчунатим индексима укупног output-а и укупних input-а и њиховом стављању у међусобни однос, што чини меру агрегатне продуктивности. У раду су посебно анализирани Laspeyres-ов индекс квантитета и Tornqvist-ов индекс као приступ „Divisia index“-у који се користи као индекс логаритма промене.

Кључне речи: пољопривреда, фактори производње, раст продуктивности, input-и, output, индекси (Laspeyres-ов и Tornqvist-ов).

**SIGNIFICANCE OF PRODUCTION FACTORS
IN PRODUCTIVITY MEASUREMENTS IN AGRICULTURE
(Theory aspects)**

M. M. Drobac ¹, Ph. D.

¹ Faculty for Business Studies, Novi Sad, Serbia

Summary. In his work author preview theory aspect of significance of production factors in measurement altogether productivity in agriculture, simultaneously pointing on problems that are very present here and more complex then in other activities of material output. Natural factors of production in agriculture emphazisly affect on altogether productivity. Many authors wrote about that with aspiration that they come to adequate concept of calculation productivity markers. Development of procedure for calculating markers of aggregates productivity in agriculture is based on calculated indexes altogether output and altogether input in their puting on interrelation, that makes measure of aggregate productivity. Laspeyres index of quantity and Tornquist index as approach to “Divisia index” that is used as index of logarithm of modification are especially analyzed in this work.

Key words: Agiculture, production factors, aggregate productivity, input, output i indexes (Laspeyres-ov i Tornqvist-ov).

ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНКА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Др Маја Штрбац¹, e-mail: macis@eunet.yu

¹Институт за економику пољопривреде, Београд

Резиме: Животна средина је окружење у којем одређена организација ради, укључујући ваздух, воду, земљиште, природне ресурсе, флору, фауну, људе и њихове узајамне односе. Општи циљ заштите животне средине је свеобухватни циљ заштите животне средине који је у складу са политиком заштите животне средине, а који организација сама себи поставља ради остварења. Вредновање учинка заштите животне средине (*Environmental Performance Evaluation - EPE*) помаже руководству организације да процени стање сопственог учинка заштите животне средине и да идентификује подручја која захтевају побољшање.

Кључне речи: животна средина, индикатори, вредновање

ENVIRONMENTAL PERFORMANCE EVALUATION

Maja Štrbac¹, Ph.D.

¹Institute of Agricultural Economics, Belgrade Serbia

Summary. Environment is surroundings in which an organization operates, including air, water, land, natural resources, flora, fauna, humans, and their interrelation. Environmental objective is overall environmental goal, consistent with the environmental policy, that an organization sets itself to achieve. *Environmental Performance Evaluation* (EPE) ensures that any business can continually monitor and improve environmental performance.

Key words: environmental, indicators, evaluation

ИСТРАЖИВАЊЕ СНАБДЕВЕНОСТИ ТРЖИШТА ПАСТЕРИЗОВАНИМ И МАРИНИРАНИМ ПОВРЉЕМ

Проф. др Бранислав Влаховић¹, e-mail: vlahovic@polj.ns.ac.yu
Проф. др Весна Родић¹,
Дипл. инг. Зоран Поповић¹,

¹Пољопривредни факултет, Нови Сад

Резиме: Циљ истраживања овога рада јесте да сагледа снабдевеност тржишта производима маринираног и пастеризованог поврља на тржишту Новог Сада, конкуренција међу произвођачима и утврди тржишна позиција поменутих производа. Подаци су прикупљени у два референтна малопродајна објекта: „*M-Poduh*“ и „*Univerexport*“ у Новом Саду. Истраживањем дошло се до података везаних за асортиман, цену и врсту паковања производа. Најразноврснија је понуда краставаца, паприке, цвекле и шампињона, а најмања пасуља, бораније, кукуруза шећерца и мркве, што је условљено, пре свега, навикама и афинитетима потрошача. Домаћи произвођачи доминирају у понуди цвекле, феферона и краставаца. У понуди мешане салате искључиво су присутни домаћи произвођачи. Инострани произвођачи доминирају у понуди паприке и шампињона. У понуди бораније, мркве, кукуруза шећерца и пасуља искључиво су присутни инострани произвођачи.

Кључне речи: снабдевеност, тржиште, маринирано и пастеризовано поврље.

MARKET SUPPLY OF PASTEURIZED AND MARINATED VEGETABLE

Branislav Vlahović¹, Ph.D.,
Vesna Rodić¹, Ph.D.,
Zoran Popović¹

¹ Faculty of Agriculture, Novi Sad

Summary. Main goal of this research is to make an overview of the market supply of marinated and pasteurized vegetable products on the Novi Sad market. It should also take a look at the competition among producers and determine the market position of mentioned products. Data is gathered in two significant retail objects: „*M-Rodić*“ and „*Univerexport*“, in Novi Sad. This research has gathered the data about assortment, price and type of package of products. Supply of pickles, peppers, beet root, and button mushrooms is the most diverse. The least diversity is seen in the supply of beans, string beans, sweet corn and carrot. This condition is the result of, before all, habits and affinities of consumers. Domestic producers are dominant in the supply of beet root, hot peppers and pickles. In the supply of mixed salad,

only domestic producers are present. Foreign producers are dominant in the supply of pepper and button mushrooms. In the supply of string beans, carrot, sweet corn and beans, there are only foreign producers present.

Key words: supply, market, marinated and pasteurized vegetable.

ПОДРШКА ПОЉОПРИВРЕДИ И РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ У ФУНКЦИЈИ СМАЊЕЊА СИРОМАШТВА У СРБИЈИ

Др Весна Поповић¹, научни сарадник, e-mail: vesna_p@mail.iep.bg.ac.yu

Мр Милош Миловановић², e-mail: milos.milovanovic@minpolj.sr.gov.yu

Др Данило Томић³, научни саветник, e-mail: dtomic@rpknscg.ac.rs

¹ Институт за економику пољопривреде, Београд,

² Сарадник Министарство Пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије,

³ Председник УО ДАЕС

Сажетак: Око 45% укупног становништва живи у руралним подручјима, која захватају три четвртине територије земље. Дугогодишња миграција становништва на релацији село-град, праћена недовољно адекватном социјалном и руралном политиком, довела је до значајне депопулације руралних области. Вишегодишње неулагање у развој сеоске инфраструктуре као и друге аспекте живота на селу (јачање социјалне и образовне компоненте живота у сеоским срединама, развој сеоске економије не нужно везане за пољопривреду, заштита животне средине..) учинило је руралне области срединама смањених могућности запослења ван пољопривреде и обезбеђења трајног извора пристојног живота, смањених могућности образовања, недовољно развијених социјалних аспеката свакодневног живота а тиме неатрактивним областима за живот, пре свега младих људи као носилаца развоја. Активна улога државе и буџета, посебно ресорног министарства у програмирању и финансирању мера подршке одрживом пољопривредном и руралном развоју може одлучујуће да допринесе смањењу руралног сиромаштва.

Кључне речи: рурално сиромаштво, буџетска подршка, IPA

SUPPORT TO AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT IN FUNCTION OF DECREASING POVERTY IN SERBIA

Vesna Popovic¹, PhD,

Milos Milovanovic², MsC,

Danilo Tomic³, PhD

¹ Institute of Agriculture Economics, Belgrade

² Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management Serbia

³ Regional Chamber of Commerce Novi Sad

Summary. Around 45% of total population lives in rural areas, which cover almost three quarters of the country. Multiannual migration of population on relation rural-urban areas, followed by not fully appropriate social and rural policy, led to significant depopulation of rural areas. Multiannual practice of

not investing in development of rural infrastructure and other aspects of rural living (strengthening of social and educational component of living in rural areas, development of rural economy not necessarily linked to agriculture, environmental protection...) made from rural areas parts of countryside with limited non-agricultural employment possibilities and providing permanent source of descent living, limited educational possibilities, insufficiently developed social aspects of everyday life and by all of these – unattractive areas for living of all residents and especially, young generations as key stakeholders in development of rural areas. Active role of Government and budget, Ministry in charge among other responsible institutions, for programming and financing measures of support to sustainable agricultural and rural development can play most important role in decreasing rural poverty.

Key words: rural poverty, budget support, IPA.

РУРАЛНИ ТУРИЗАМ КАО ОКОСНИЦА ТУРИСТИЧКОГ РАЗВОЈА БРЧКО ДИСТРИКТА

Предраг Вуковић¹, дипл. ек., e-mail: predrag_v@mail.iep.bg.ac.yu

Мр Наташа Цецић¹, e-mail: natasa_c@mail.iep.bg.ac.yu

Др Драго Цвијановић¹, ред. проф., e-mail: drago_c@mail.iep.bg.ac.yu

¹ Институт за економику пољопривреде, Београд

Резиме: На простору бивше СФРЈ приоритет у развоју имали су видови масовног туризма (туризам на јадрану и планински или ски-туризам) сви остали видови су се развијали стихијски без јасне политике тржишта и тражње. Другачије речима, стихијски вођена је политика недиференцираног маркетинга. Што је значило да остале потенцијалне туристичке дестинације које су имале услове за развој рауличитих туристичких видова, то практично нису ни користиле. Није се ишло у сусрет потребама појединих тржишних сегмената и њихових циљних група. Све ово је условило да велики број веома респектабилних природних и друштвених (антропогених) ресурса буде неправедно занемариван и запостављан, што је, опет, значило и свесно или несвесно одрицање од свих предности које би поједине дестинације имале да су улагале у развој туризма. Брчко мали град у Босни и Херцеговини делио је судбину осталих потенцијалних туристичких дестинација. Циљ рада је да укаже на потенцијалне стратешке правце будућег развоја туризма у Брчко Дистрикту у светлу мултифункционалности стављајући акценат пре свега на рурална подручја и њихов велики потенцијал. На овај начин би се евидентно респектабилни ресурси даљег развоја туризма практично и валоризовали.

Кључне речи: туризам, развој, дестинација, мултифункционалност, маркетинг

RURAL TOURISM BASE OF TURIST DEVELOPMENT IN THE BRČKO DISTRIKT

Predrag Vuković¹,

Nataša Cević¹, M Sc,

Drago Cvijanović¹, Ph.D.

¹ Institute of Agriculture Economics, Belgrade

Abstract. In the territory of Former SFRYU priority in development have different variety of mass tourism (tourism on Adriatic seaside and tourism on mountain or ski-tourism) all other were developed like blind force without clear market policy. In other words, practically were implemented policy of non-different marketing. This could mean that other potential tourist destination that have condition for tourist development that possibility didn't practiced. It were not met needs of costumers and potential tourist supply. This resulted that large number of respectable natural and social resources have been unrightfully ignores, which resulted on the other side aware or unaware negate of advantage which could have if

tourist destination invest in tourism. Brčko small town in Bosnia and Hercegovina has shared the destiny of the other tourist potential destinations in our country. The aim of the work is to point out the potential strategic directions for the future development of the tourism in Brčko distrikt in aspect of multifunctionality with put the point on rural areas. In this way it would be evident how to make use of great potential for further development of the tourism in a practical sense.

Key words: tourism, development, destination, multifunctionality, marketing

СПОРАЗУМ ЦЕФТА КАО ФАКТОР УНАПРЕЂЕЊА АГРОПРИВРЕДЕ СРБИЈЕ

Mr Бранко Михаиловић¹, истраживач-сарадник, e-mail: brankomih@neobee.net
Mr Весна Параушић¹, истраживач-сарадник,
Mr Зоран Симоновић¹, истраживач сарадник,

¹ Институт за економику пољопривреде, Београд

Резиме: Закључивањем ЦЕФТА остварен је услов за равномернији и бржи привредни развој, усклађивање регулативе са ЕУ и СТО, повећање инвестиција, конкурентности и извоза, а тиме запослености и порасту стандарда. Све су то непходни предуслови за брже и лакше приближивање ЕУ и укључење у међународну трговину. Као потврда да је ЦЕФТА добра припрема за улазак Србије у ЕУ је и чињеница да су Словенија, Пољска, Чешка, Словачка, Мађарска, а затим и Бугарска и Румунија као чланице ЦЕФТА, постале и пуноправне чланице ЕУ.

Кључне речи: агропривреда, либерализација, заједничка пољопривредна политика, конкурентност

CEFTA AGREEMENT AS A FACTOR OF IMPROVEMENT IN SERBIAN AGRO-ECONOMY

Branko Mihailović¹, m.a.,
Vesna Paraušić¹, m.a.,
Zoran Simonović¹, m.a.

¹ Institute of Agriculture Economics, Belgrade

Summary. Concluding CEFTA, several important conditions were realized: condition for more paced and faster economy development, coordination of the regulative with EU and STO, increase of investments, competitiveness and export, therefore employment and rise of standard. These are all necessary preconditions for faster and easier approaching to EU and taking into an international trade. As a confirmation that CEFTA is a good orientation for Serbia, to enter EU, there is a fact that Slovenia, Poland, Czech Republic, Slovakia, Hungary, then Bulgaria and Romania, as members of CEFTA, have become full members of EU.

Key words: agro-economy, liberalism, joint agricultural politics, competitiveness.

